

Előfizetési árak:

Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap-
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Neveljünk az életnek.

Pécs, 1897. június 9.

(*) Bezárnak nemsokára az iskolák kapui, elkövetkezik az ugynevezett apostolok oszlása, kezdetét veszi a nagy vakáció, midőn tanító és tanítvány megpihennek fáradaik után, hogy az őszszel beálló új tanévben ujult erővel fogjanak ismét a munkához. Most még csupán a vizsgálatok járják, sok helyütt előre kiosztott sz. repekkel, hogy a szülők és tanúgy-barátok az elért szép eredmények fölött megelégedésüket nyilváníthassák.

Igy megy ez mintegy harminc esztendő óta, papiroson beszámolnak folyvást a szép sikerekről, a nagy haladásról, a valóságban azonban azt látjuk, hogy elkezdve az elemi oktatástól egészen az egyetemi szakoktatásig, csupa kapkodás, fejvesztettség, rendszertelenség uralkodik minden téren, ami aztán azt eredményezi, hogy az iskolaport lerázása után csupa fél-emberek lépnek az élet küzdőterére, erősen követelve maguknak hivatalt, kenyeret attól a mindenható államtól, amely nekik olyan problematikus nevelést nyújtott, hogy immár az önálló emberek faja kiveszöben van.

Mert hiába, nevezük bár rendszernek a mostani rendszertelenséget, abban az egyben konok következetességgel megmaradnak oktatásügyünket intéző férfaink, hogy szolgálhat, protekciót hajhászó generációt neveljenek, mely tudós podgyász-

szal éretlen fejében csak úgy képes megvívni a kenyérmezei harcot, ha nincsenek elvei, ha jellemgyöngeségénél fogva az életben is idomítható, miként az a jó mameluktól megkívántatik.

Legkiáltóbb baklövés az azonban a középiskolai oktatás terén fordulnak elő, éppen ott, ahol a nemzet intelligenciájának zöme nevelődik. Bizony csak nevelődik, mert manapság tanáraink minden egyébgel foglalkoznak, csak neveléssel nem, mert a bürokratizmus béklyói még a leg-hazafiasabban érző tanárt is megkötik s nem tehet egyebet, mint lemorzsolja kiszabott teendőit oly módon, hogy abba a felsőbbek bele ne kapcsáskodjanak.

Közoktatásunknak általában véve, az a legfőbb hibája, hogy elszakadt az élettől. Középkorainkra kétszeresen elmondható ez, amihez aztán bátran hozzátehetjük, hogy ez meg elszakadt a nemzeti követelményektől. Legfőbb hibája az, hogy nem képes felkölteni a növendékek érdeklődését, száraz az, akár csak egy kuriai ítélet; mert nincs egészséges, világos, öntudatos vezéreszméje; nincs a mindennapi élet igényeinek megfelelő tanterve és nincs természetes módszere.

Szüklátkörü, bürokratikus férfiak, jobbára jogászok, voltak közoktatásunk vezetői és a nagy Eötvöst kivéve, hiányzott belőlük minden nagyobb koncepció, minden vezető eszme. Tettek, cselekedtek, a hogy a véletlen diktálta és kísérletezésre fölhasználták a nemzet életerejét képező

serdülő ifjúságot, ami helyrehozhatatlan nagy hibát képez. Pedig a vezéreszmét könnyen megtalálhatták volna, ha egy kissé gondolkoznak.

Más előrehaladottabb államokban a közoktatás vezéreszméjét az élet értékének emelése képezi, melynek elérésére nevelni kell a gyermek anyagi és erkölcsi életének tőkéjét. A mai magyar középiskola ebből az általános kívánalomból semmit sem nyújt. Sőt mi több, jobb volna, ha azt sem nyujtaná, amit nyujt, mert lélek nélkül, hamisított alakban nyujtja és így az ifju lélek megméltatójává válik.

Vegyük csak sorra azokat a tárgyakat, melyekkel a középiskola agyontömi a gondozására bizott növendékeket, a minek aztán a végeredménye az lesz, hogy meggyűlölik azok a szegény növendékek magát a tudományt, melyet aztán még eszköznek sem képesek fölhasználni a maguk boldogulására.

Korunk ma már nem emel kifogást a természettudományok fontossága ellen, csupán elsősorú jelentőségét nem akarja elismerni az oktatásban. Mintha az ember legelső megjelenésében nem természetijelenség volna!

A történelem iránt is jobb irány kezd lábrakapni, kezdik lassankint belátni, hogy nem a sok hadjárat leírása és a királyok gyilkoló háborúi teszik az emberiség történelmét, hanem a kultúra fejlődése, következésképp a történelem csakis mint

A „Pécsi Figyelő” tárcája

Makart és vizit.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Mit tagadjam, — hát igaz, no, beismérem, hogy fáj valamim, — akárhogy mosolyognak is ezen állításom fölött — azért igaz az, hogy nem vagyok a régi — kedélybeteg lettem.

Elmentem a vasuti orvoshoz (nát vasuti létemre oda kell mennem) az x utcában lakik — és olyan bizalmasan, mint ahogy doktornak, meg fiskálisnak dukál elmondani, elmondtam hogy a szívem fáj.

Rám nézett.

— Igaza van uram! Ön kedélybeteg, sőt mi több, azt konstataáltam, hogy az ön szíve is meg van támadva.

— Igen, meg van támadva — hagytam helybe.

— Így tehát tessék e vényt elkészíttetni és minden második órában egy kanál-nyit bevenni.

— Ostyában kérem?

— De kérem, hisz foiyadékot rendeltem, azt csak nem veszi be ostyában!?

— Igen, értettem; de a kanalat?

— Uram! ne legyen oly szórakozott; a rendelt gyógyszerből tessék kétóránként egy evőkanál-nyit bevenni.

— Igen is értettem; de a kanalat hol vegyem? nincs énnekem otthon más kanalam, mint a főzőkanál.

— Ugyan?! hát a levest hogy eszi ön és a családja?

— Bögréből kérem!

— Hát édes barátom, szokott-e néha cognacot inni?

— Hooogyne!

— Hát azt is a bögréből issza?

— Nem a kérem, azt kupicából.

— No hál' Isten! tehát igya a rendelt gyógyszert is kupicából.

— Az ám doktor ur, igaza van; köszönöm szépen. alászolgája.

— Még egyet; iparkodjék sokat járni, a szabadban mozogni, ez a fő.

— Köszönöm, meglesz, alászolgája.

— Volt szerencsém!

Megcsináltattam a gyógyszert és elővizitációból meg is mondtam a provizornak, hogy én nem ostyában veszem be, hanem kupicából.

Elnevette magát.

Igy jár az ember, ha felebarátjával jót

cselekszik. A helyett, hogy megköszöntö volna felvilágosításomat, még kinevetett.

Hazamentem, előkerestem egy kupicát és betöltvén a diakkönyha féztjét, felhajtottam, akár cognac Durozier lett volna.

Hogy milyen volt az ize?

Hát az szakasztott olyan volt, mintha keserű mandulával cukrozták volna az alizarin ténitát, és összekeverték volna chininnel. Csak arra emlékszem, hogy a szemeim fekete-sárga karikákat hánytak.

Elmentem sétálni; — és kérem, ha hiszik, ha nem, egyszeribe falun találtam a agamat.

Éppen azon gondolkodtam, hogy milyen pompásan fog egy kis uzsonna izleni a kocsimában, midőn eszembe jutott, hogy az orvosságot nem hoztam magammal, s így nem vehetek be rendesen, úgy ahogy az orvos rendelte.

Fogtam magamat és azonnal visszaindultam — hazafelé.

Mentem, erősen kilépkedve, és mondatom derekasan elfáradtam, pedig a fele utat sem tettem még meg. Leültem a kilométer köre, rágyujtottam egy szivarkára és nyugodtam egy kissé.

Alig hogy a tégláégetőkig elvánszorogtam. Ott azonban kénytelen voltam az ottani vendéglőbe menni és körültekinteni, van-e

művelődés-történelem foglalhat helyet a középiskolákban.

Mint a két előző tárgyat megvilágosító tantárgy, következnek a földrajz oktatása, ami talán ma a legsilányabb, mert az elért eredmények a semminél is kevesebbek.

Az esztetikai képzés magában foglalja az irodalmi oktatást, sőt a többi művészet elemeibe való bevezetést is. Itt azonban középiskoláink tullanak a célon, mert annyi mindent összezagyválnak, hogy még a felnőtt embernek is elvonnék a kedvét. Nem kellene olyan irodalmi termékeket tanítani, melyek az életerőt nem fokozhatják. Ide sorolandók mindazok a költői termékek, a melyek holt elemeket tartalmaznak. Az ujkor határozatlan, átmeneti természete magyarázza csak meg, hogy e merev, kihalt termékekkel mesterségesen előlik a gyermek ambícióját.

Le tehát a romantikával, különösen ki vele az iskolából! Ne vesszódjunk hullák galvanizálásával, mikor eleven életet vihetünk az iskolába. Vannak költőink, akik mentek a régi babonáktól, bálványoktól, olvastassuk azokat. Ezekkel fokozzuk az ifjúság életerejét, mert csak ezekkel lehet fokozni.

A többi tárgyak, mint a mennyiség-tan, filozófia, idegen nyelvek és a rajz csak kisegítő tárgyak, melyek magukban élvezhetetlen dolgok s külön tanításuknak csak az egyetemen van értékük.

A mai nézet az, hogy a középiskola köznyelven mondva általános műveltségű embert adjon az élőknek. Ez persze csak szó-lás-mondás; mert a valójában csak gyárilag készült műveltségű embert dob ki a piacra.

Ilyen mostani kapkodó sémák szerint nem engedi az élet magát igazgatni. Mert éppen ez a sablonos képzés, ez a patron szerint való ember-dresszura okozta, hogy a középiskolából hiányos ismerettel, gyöngye felfogó és gondolkodó képességgel, csekély akaraterejű kerülnek ki az ifjak. Ez az oka, hogy ma nem az igaz ismeretével,

kocsi, mely hazavinne, képtelen voltam tovább gyalogolni.

Azt mondták, hogy mindjárt jön ki egy kocsi a városból, mely aztán ocsón bevisz.

Ittam unalomból egy fröcscsöt és vártam az igért kocsit.

A kocsi azonban váratott magára, tehát én ugyanazon unalomból ittam még egy fröcscsöt.

Igy aztán, mivel a kocsi teljességgel nem jött és én szörnyen unatkoztam, tizenkét darab fröcscsöt kellett fizetnem; ellenben gyalog mehettem be a városba.

Az első kávéházba betértem, nagyon megsomjaztam egy feketére (t. i. kávéra). Így tehát midőn a kávémat megittam és hazafelé ballagtam, tizenkét órát ütött a toronyban.

Igen! éjjeli tizenkét órát; hallatlan! A szellemek órája.

Aki világhírű hidegvéremről és rettenhetlen bátorságról már hallott, azt már nem fogja olyan nagyon meglepni, ha azt mondom, hogy magam mertem hazamenni. Pedig úgy volt. Parola d'honneur!

Azonban, hogyan kerültem a halpiacra, és a fürdőutcán keresztül a törvényszéki palota elé — azt már nem tudom; de azt hiszem, hogy az önöket úgy sem érdekli.

Itt azonban nem tudom, hogy a fárad-

nem az igazságra való törekvéssel hiszik az ember értékét emelni, hanem szofizmákkal, hazugsággal, képmutatással. Ma a komoly könyvtől — a szaktudóson kívül — irtózik még maga Wlassich miniszter is, nemcsak a fiatal jogászgyerek.

Nem az igazság vezérli ma a tanítást, hanem a felekezeti és osztályérdek, valamint az élet többi feszélyező tényezői. Nem tudják ezeket az érdekeket egy felsőbb eszmével kiegyeztetni s ellentétbe állítják, rongyokra szaggatják az egészséges életet, a mindenség egészét. Nem csuda aztán, ha nem veszik komoly számba sem a sajtó, sem az irodalom, sem a predikáló-szék igéit.

Legelőször tehát az iskolának kell jó utra térni. Annak kell megtisztítani anyagát minden hamisságtól; és mi fő: a tanár ne saját tudományának brilliroztatásában lássa főteendőjét, hanem a tanítványok érdeklődése által hozzája intézett kérdésekre való feleletek megadásában. Mert nem kell szem elől téveszteni, hogy a középiskola nem tudósokat nevelő intézmény, hanem csupán arra ad képesítést, hogy alkalmassá tegye növendékeit a szaktudomány befogadására. Ennélfogva felesleges az a túltömése az agyvelőnek szellemi ballasztal, aminek a tanuló az életben úgy sem veszi hasznát. Hisz rég megmondta egyik remekírónk, hogy: akinek virág kell, nem hord rózsaberket.

Ugy vagyunk azonban közoktatásunk rendezésével, mint összes nemzeti aspirációinkkal: nem szabad annak öntudatosnak, nemzetinek, erőteljesnek lenni, mert valahogy erőre kapna a magyarság és ennek Bécsben nem valami nagyon örülnének, ahol az a felfogás uralkodik, hogy gyámság alatt kell tartani a magyart, következésképp a jövő magyarjait nevelő iskolákat is csak hátrafelé fejleszteni.

* Stajevics János nyilatkozik.

Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy a budai gör.-kel. szentszék — a Budapesti Hírlap értesülése szerint — elmozdította Sta-

ság-e, vagy oldalnyílásaim vagy talán az unalom kedvéért elfogyasztott fröcscsök kényszerítettek arra, hogy a szivartörszéhez támaszkodva kissé kipihenjem magamat. Mert kérem sem széknak, sem pedig padnak hire sem volt az utcán.

— Hát Herr Vetter, maga szállítja majd azt a mennykő sok téglákat? kérdé egy ismerős hang.

Nézek jobbra, nézek balra, nézek az égre fel, sehol egy lélek. Uristen, ki beszél itt?

— Azt nem tudom, hogy én szállítom-e, de nem volna bolondság, — mondja egy másik hang.

— Az irgalmát! csak nem álmodom? Megcsiptem az orrom hegyét, annak a konstatalására, hogy ébren vagyok-e?

Ismét egy hang.

— De tudom, hogy maga sok fát fog eladni a városnak, maga könnyen beszél, még talán fundust is vesznek magától jó pénzért.

No, már ez is a Belzebub tiszta játéka; hiszen, ha csak egy élő lényt látnék, tudnám, hogy hasbeszélő az az uriember; de senki — éppen senki sincs az utcán.

Óvatosan megyek a hang után, csak néhány lépést tettem és rájöttem, hogy a fényképíratokban levők diskurálnak.

jevics Jánost a mohácsi gör. ker. egyházközségnél viselt elnöki állásától, kártérítésben marasztalta és választói jogát három évre felfüggesztette. Erre vonatkozólag Stajevics a Pécsi Napló mai számában nyilatkozik s azt mondja, hogy csupa rosszakaratu ráfogásból áll az egész ellene indított hajszá.

Hogy tisztán lássa a közönség, miben áll a dolog az ügy mostani stádiumában, közöljük a budai gör.-kel szentszéknek 1897. évi május 18 án 206. sz. alatt hozott határozatát, mely következőképen szól:

„Stajevics János, a mohácsi gör.-keleti szerb hitközség elnöke, elnöki állásától aktív és passzív választási jogának három évre felfüggesztése mellett, közbevetendő felebbezésre való tekintet nélkül elmozdítottatik s utasítottatik a hitközség alelnöke, hogy három heti időn belül a hitközségi képviselőtestületet elnök választás céljából hívja össze s a választási jegyzőkönyvet jóváhagyás végett a szentszéknek terjeszse fel; mert ellen esetben az egész képviselőtestület fel fog oszlatatni és a hitközségi adminisztráció és vagyon kezelés vezetésével ideiglenes bizottság kineveztetni.“ — Ez a határozat kötelezi továbbá Stajevics Jánost, hogy a hitközségi ingatlanok kezelése körül a hitközségnek okozott 437 frt 25 kr. kárát megtérítse s azt a 4815 frt 28 kr. kötvénybeli tőkét és kamatait a hitközségi pénztárba befizesse, melyet a hitközségi alapokból önkényüleg és önhatalmulag jelzálogi biztosíték nélkül egyeseknek kölcsön kiadott.

E határozat indoklásában felhossa a szt.-szék, hogy Stajevics János hitközségi elnök éveken keresztül elhanyagolta s gondatlanul kezelte a hitközség dolgait. Beigazolást nyert ugyanis a vizsgálat által, hogy a pap lak oly düledező és nedves állapotban van, hogy azt meglakni nem lehet. A templom a legszükségesebb egyházi szereket és eszközöket nélkülözi, s abban az oltárkép csoportozat, az ajtók és ablakok oly állapotban találtattak, hogy a közbiztonságot és közegészséget veszélyeztetik. Papnak fizetését hónapokon keresztül nem fizettette ki, közvetlen a templom ajtaja előtt pedig évek óta disznóól állott, mely a hiveket és azok kegyeletes érzékét valósággal botránkozottatta. A hitközség ingatlan vagyonát évek alatt, képviselőtestületi jóváhagyás, erkölcsi és anyagi biztosíték nélkül adta maga önkényüleg bérbe, s midőn a bért behajtani nem volt képes, a számadásban egyszerűen jövedelmet ki nem tüntetett, anélkül, hogy annak okát és indo-

Na ezeket meghalligatom, ámbátor a kezdet nem volt valami nagyon érdekes.

Egy bájos nőhang csendül a zárt kirakatból elő:

— Istenem, kedves Ernő, hisz kegyed valóságos ostrommal szoritja ki belőlem a vallomást. Nos tehát igen, a magáé leszek. Hanem a papától függ, azonban beszéljen a mamával.

— Köszönöm én drágám, életem . . .

Na, ezeket hallani kár volt lélekzete-met is visszafojtanom.

Hiába, az ilyen lemonádé izü szerelmi vallomást ki nem állhatom. Kérem! az a nyafogás tettetett naivság, szemforgatás! — Szinte megjőzanított e néhány szó és indul-tam hazafelé.

Azonban alig tettem néhány lépést, ismét egy más és nem kevésbé ismerős hang érinté füleimet.

— Hallotta szomszéd ur?

— Nem én, — mit?

— De hát csak hallotta, hogy nyikorgott most ebben a pillanatban valami járókelőnek a cipője?

— Ah! azt? azt igenis hallottam, és miért kérdi?

— Hát lássa, csak azért, megismertem az én cipőim nyikorgását, én varrtam annak

kát előadta és megjegyezte volna. A szentszék által az egyházi adminisztráció felügyeletére kirendelt biztost soha hitközségi közgyűlésekre meg nem hívta s dacára a felettes hatóság gyakori utasításának, a hitközségekben rendet csinálni nem akart. A hitközségek mintegy 10.000 frtra menő különböző alapítványi célra rendelt készpénz és ingatlan tőkéjét önhatalmulag összesítette, s annak az ily kezelés mellett sovány jövedelmét, — az alapítók akarata szerint, hanem — a szentszék szerint használta fel a község igazgatója. Ujaira. A szentszék erkölcsileg és anyagiilag Stajevicsot tette mindezekért felelőssé; mert a képviselőtestület és — községi bizottságot csupa földműves, jobbadán irni nem tudó tagokból alakította, kiktől nem tagadta meg a szentszék azt a jóhiszeműséget, hogy ők Stajevicsot követve abban a hitben voltak, hogy az mind úgy jól van, mint ő cselekedte.

Hogy a budai gör. kei. szentszék mind ezt Stajevics elleni politikai gyűlölségből konstatálta volna határozatában, ám higgye, a ki akarja.

Hirek.

Pécs, 1897. június hó 9.

Dal a kisasszonyhoz.

Szép kisasszony, az élet álom,
Én álmodoztam már sokat;
De nem huzták ki soha még a
Kis lutriba tett számomat.
A lakbérből a házi uram
Nem engedett még egy vasat . . .
Szép kisasszony, az élet álom —
S az én szívem így megszakad.

Ezres bankó még nem röpült be
Hálószobámnak ablakán;
S lehet, hogy holnap egy váltómat
Közjegyző ovatolja tán.
S lehet, hogy délben, óh vendéglős,
Nem lesz hozzám egy jó szavad . . .
Szép kisasszony, az élet álom —
S az én szívem így megszakad.

A főutcákat elkerülöm,
Mert kíváncsiak rám nagyon,
Lesnek épugy az ajtók mellől,
Mint a kirakat ablakon.
Szót váltanának vélem, de én,
Magányosjáró, bus vagyok . . .
Szép kisasszony, az élet álom —
Szép kisasszony, én meghalok.

a szélhámosnak, olyan szép Bergsteigerek,
hogy öröm rájuk nézni.

— Nos? aztán!?

— Aztán — aztán! még egy árva filért sem fizetett a betyár érte.

Adta szemtelen suszterja! — gondolám — ni milyen nagyszertűen blamált itt: igazán ezer szerencse, hogy más halandó nem tanuja e lélekemelő diskurzusnak . . . például, ha az a szabóm hallotta volna, akit tegnap sikerült fognom, egy kammgarn öltözet erejéig . . . szó sincs róla, hogy megcsinálja a megrendelt ruhát.

De hallga! ismét beszélnek:

— Ja! az? most már tudom; hjaj! be jó, hogy ön ezt elmondta; tegnap járt nálam az illető iparlovag egy egész öltözet kammgarn ruhával másztam volna be. Fogadjja köszönetemet uram.

Hah! az én új szabóm beszélt! Agyonbeszélte az új ruhát.

Odaléptem a fényképkirakathoz és sulyos — ökölcspást mértem rája, miközben kiáltam:

— A törvény nevében! csend!!

Azt hiszem, felesleges mondanom, hogy csak azért ijesztettem rájuk, hogy ne beszéljenek többet, — hátha a kiaiaposom is elkezd beszélni.

Tihanyi Károly.

Egy perge nyelvű asszonyocská

Elfogta tegnap az utam:

„Hány gallér árát sirassam még

Ön után, tisztelt jó uram?”

„Oh, mosónéni, szóltam hozzá,

Majd jönnek még ránk szebb napok“

Szép kisasszony, az élet álom, —

Szép kisasszony, én meghalok.

A szabóm látom közeledni,

Immár messziről integet,

Nem bujhatok el már előle,

Ilyent gentleman nem tehet;

Beinvítalom a korcsmába,

Van nálam még egy korona . . .

Szép kisasszony, az élet álom, —

Nem, nem halok meg én soha!

Miért is halnék meg? — gy kár lenne,

A szívem még oly fiatal;

Mámorítja a virágillat,

Gyönyörbe ringatja a dal.

Aztán megvan még Amerika,

Lehet nagybácsim ott nekem . . .

Szép kisasszony, az élet álom, —

Eljen a nyár s a szerelem!

Nem halok meg, ön meggyógyíthat,

Egy mosolyt dobjon csak felém!

Egy mosolyocskát, egy szócskát, hogy:

„A mamával beszéljek én!”

Boldoggá tesz ön, ön kis keze,

Mely megszorítja a kezem,

S amely az após pénzes-zsákját

Kibogozza majd ügyesen.

Bachus.

Napirend 1897. június 10-én.

Naptár: csütörtök, jun. 10. — Róm. kath.: Margit. — Prot.: Margit. — Görög-kei.: (máj. 29.) Teodózia. — Zsidó: Síván 10. — Nap két 3 óra 48 perckor; nyugszik 7 óra 39 perckor. — Hold két délután 2 óra 29 perckor; nyugszik éjfél után 22 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 23 Celsius fok meleg; légnomás 752. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő, eső és zivatar várható.

Közigazgatási bizottsági ülés a városházán d. e. 11 órakor.

Katonai felülvizsgálat a vármegyeházán d. e. 9 órakor.

Szülőelődjöttési tanfolyam a városi szőlőtelepen. Tézene a sétatéren d. u. 5 órakor.

— (Érettségi vizsgálatok.) Középiskoláinkban ma két helyütt is kezdetüket vették az érettségi vizsgálatok, ugymint a magy. kir. főreáliskolában és a felső kereskedelmi iskolában. A főreáliskolában Incédy Dénes, főgimnáziumi igazgató, a kereskedelmi iskolában pedig Danilovics János, kaposvári főgimnáziumi igazgató vesznek részt az érettségi vizsgálatokon, mint a közoktatási miniszter képviselői; az utóbbi intézetnél a kereskedelmi minisztert Zárjai Károly dr., iparkamarai titkár képviseli.

— (Tézene.) A cs. és kir. 44 ik gyalogezred zenekara holnap (csütörtökön) délután 5 órakor tézénét tart a sétatéren. A tézene műsora teljesen ugyanaz, mint volt a múlt csütörtökre kitűzött tézénéé, melyet azonban a zivataros időjárás miatt nem tartottak meg s melynek műsorát lapunk múlt heti csütörtöki számában közöltük is.

— (A pécsi tanítóképzésében) ma folyt le az évi zenevizsgálat, melyen érdeklődő hallgatóság is volt jelen. Az eredmény, mit a növendékek a zongora, a hegedű és az orgonajátékban, de kiváltképpen a karéneklésben feltűntettek, teljes elismerést érdemlő bizonyosságát adta Eckhardt ze-

netanár ur busgóságának, tanítói erélyének és szakavatottságának.

— (A „Szigetvári olvasó egy-let“) folyó hó 13 án kert-megnyitó ünnepélyt rendez. Délután séta-zene, belépti díj nélkül. Este tánc, kezdete fél 9 órakor. Belépti-díj a táncestélyre: tagoktól 50 kr., nemtagoktól 1 frt. A mulatságon részt vesznek a pécsi polgári kerékpáros egyesület tagjai is. Ugyanis az egyesület vasárnap biciklikirándulást rendez Szigetvárra és az Olvasóegyesület vendége lesz.

— (Ballet-körut.) A magy. kir. operaház balletje vidéki körutra indul. A kacér pirouettek, a nem fölöttébb szemérmes entrechaht és a sóvárgó pas de deux nem tartoznak a helyiérdektű dolgok közé. Nemcsak a dal zengi át a bérceket, de a főntebb említett pirouett is. Azahogy inkább átugorja. Csak jó láb kell hozzá. Mivel pedig a vidéki publikum ugyan részesedik a dalokban, de ellenben nélküli a pirouettet csapó lábakat: a ballerínák vidékre indulnak. — És velük együtt jönnek a habkönnyű túllanglé szoknyák és rózsálló, selymes trikók is, amelyek — ugyan nem volna illőbb a kik-nek irni őket? — a jámbor vidékiek körében bizonyára nagy furórét keltenek majd. Különös pikantériát ad a dolognak, hogy a körutra induló ballerínák közül néhányan résztvettek a famózus kaszinói szupékon is! Ez a hír a vidéki kaszinókban érthető szenzációt fog okozni. Hiszen a vidéki kaszinók előtt csak egy példánykép, egy elérendő cél lebeg! a budapesti kaszinó. Azt utánozzák, azt maj-molják, azt követik vakon. Ha most is? . . .

A vidéki kaszinókban is vannak barátságos helyiségek, a melyekben talán még sohasem fordult meg trikó. A hódító utra menő trikókat és habkönnyű túllanglé szoknyácskákat különben ugyancsak sok alakban lesz alkalma látni a vidéknek. A Csárdásban, a Bécsi keringőben, a Nap és Föld-ben, a Babatündér-ben, a Piros cipő-ben — és a Corvin Mátyás-ban, amelyet balletnek tett meg egy jól értesült könyvomat. Mit nem ér meg szegény Hollós Mátyás? A társasággal megy Carboni balletmester, — továbbá Mayer Adolf is, az operaház kitűnő angol-kürt művésze, ki a Káldy-féle kurucnótákból fog néhányat előadni és Császér Irén opera-énekesnő, ki operaáriákat fog énekelni. Az első két előadás Kecskeméten lesz, onnan Szegedre mennek a ballerínák s a vidéki hírlapírók nyugdíjintézete javára rendeznek egy előadást, azután sorra járják Szabadkát, Baját, Zombort, Eszéket, Pécsét és egyéb nagyobb városokat.

— (Az adókezelés ellenőrzése.)

A pénzügyigazgatónak a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén tett jelentése kapcsán az egyes körjegyzőségekbe a következő pénzügyi tisztviselők küldettek ki az adókezelés ellenőrzésére; és pedig: a pécsi adóhivatal körzetébe eső körjegyzőségekbe Ternovszky Alajos helyettes pénzügyigazgató; Pécs város és a mohácsi adóhivatal körzetébe eső körjegyzőségekbe August Ferenc pénzügyi titkár; a pécsvárad adóhivatal körzetébe eső körjegyzőségekbe Grymaeus György segédtitkár; a mágocsi adóhivatal körzetébe eső körjegyzőségekbe Wittmayer János titkár; a siklósi adóhivatal körzetébe eső körjegyzőségekbe Konkoly

Ágost számvizsgáló; a dárdai adóhivatal körzetébe eső körjegyzőségekbe Martinec Rikárd p. u. fogalmazó.

— **(Megvert házaspár.)** Ugyancsak pórul járt Bozsonyi József, szántói lakos és a felesége a napokban, kiket egy kardos özvegyasszony alaposan helybenhagyott. A házaspár ugyanis a mezőn munkaközben rátámadt özv. Szőke Sándornéra s régi boszúból meg akarták verni. Az özvegy asszony azonban nem hagyta magát, hanem a kezében levő kapával visszaütölte őket, még pedig oly erősen, hogy mind a ketten vérrel beritva futottak el a helyszínről. A megvert házaspár most a bíróságnál keres elégtételt a kardos özvegyasszony ellen.

— **(Leégett présház.)** Krisztián János, pincehelyi lakosnak a kisgyánti pusztán levő szőlejében kigyuladt a présháza és le is égett. A leégett présház 621 frtig volt biztosítva; a kár azonban csak 334 frtot tesz ki. Hogy a tűz miből keletkezett, nem tudják.

— **(Tolvaj asszony.)** Özvegy Dubic a Pálné, dunaföldvári lakosnőtől a napokban egy csomó ágyneműt elloptak. A nyomozás során kiderült, hogy az ágyneműt Rózsa Erzsébet, ugyanottani lakosnő lopta el, a kinél azokat meg is találták. A tolvaj asszony beismerte a lopást s most a bíróság fog vele végezni.

— **(Furcsa boszu.)** Vracsek János, mohácsi lakoson furcsa boszut állt a napokban Molnár István napszámos. Éjnek éjszakáján sorban beverte a háza ablakait s aztán, a kielégített boszu diadalmos érzetével odább állt. De a sikerült boszunak nem sokáig örülhetett, mert a csendőrség kérdőre vonta és feljelentette a bíróságnak, a hol megtanulja, hogy édes a boszu, de — drága!

— **(Megugrott a büntetés elől.)** Valtér Ferenc, paksi születésű, 20 éves, róm. kath. pincér Budapesten összeütközésbe jött a kihágási büntető törvénykönyvvel s ezért a rendőrkapitányság el is ítélte. A büntetést most kellene neki letöltenie, de Valtér nem találják sehol, mivel a büntetés elől sietett valami ismeretlen vidékre költözni. Most körözik, hogy ha megtalálják, mégis csak leüllessék vele a büntetést, mely elől megszökött.

— **(Megakadályozott szerencsétlenség.)** A pécsi Takarékpénztár épülő palotájának apáca-utcai részén ma délben csaknem szerencsétlenség történt. A téglafelemelő gépnél, hol a magasban az állványon rakják össze a téglákat, egy deszka — valószínűleg korhadttal lévén, — megrepedt és recsegni-ropogni kezdett. A veszélyt szerencsére jókor észrevették s a munkát abbahagyván a munkások, a veszélyes állványdeszkákat ujjakkal cserélték ki, mert ha — esetleg az állvány a rajta levő téglahalmaz alatt leszakad — az alatta dolgozó öt hat ember menthetetlenül veszve lett volna.

— **(A kutya mosó tréfája.)** Egy kárpitosinas véresen fizette meg, hogy kikezdetett egy tisztiszolgával, illetve, hogy annak tréfáját ki nem kerülte. Fischer N. kárpitosnak inasa ugyanis benézett a Kisfaludy utca 2. számú ház udvarára, hol egy ottlakó

tisztiszolga éppen valami mosással volt elfoglalva. A szolga invitálta az inast, hogy majd őt is megmossa s együtt a szakácsnéval közre akarták a gyereket fogni. Az örült a játéknak, ugrált előlük jobbra-balra s egyszerre csak az udvaron járó kutya felé ugrott. Az eb dühösen rohant neki és beleharapott a lábszárába, úgy, hogy kórházba kellett szállítani. A harapós kutyát megvizsgálták, azonban egészségesnek találták s mert kölkei vannak, innen eredt, hogy a máskor szelid kutya megharapta az inagyereket.

— **(Állatjárványok.)** Megyénk Ipacsfa községében, a mohácsi Margita-szigeten, Véménd községben, Trefort pusztán és Szent Iván községhez tartozó Gusztávműve pusztán a sertésvész, Belvárd és Dráva Szabolcsához tartozó Dázsony pusztán pedig a sertés orbánc fellépett.

— **(Baleset.)** Fényes Elek, az I-50 Dunagőzhajózási társulat szegzárdi állomásfőnökét, a keselyüsi uton sajnos baleset érte. Az állomásfőnök lovai ugyanis az uton fekvő fadarabtól megijedve, megbokrosodtak, és száguldva röpitették magukkal a kocsit. E közben Fényes Elek leugrott a kocsiról, de oly szerencsétlenül, hogy lába bokában eltörtött. A kórházba vitték, a hol lábából több darab csontot vettek ki.

— **(Mérget ivott.)** Varga Lászlóné, szül. Puskás Anna, paksi illetőségű 35 éves cseléd, lakásán öngyilkossági szándék ből mérget ivott. Szerencsére, még elég jókor észrevették a tettét és beszállították a kórházba, hol ápolás alatt van. Hogy miért akart megválni az élettől, azt nem akarja megmondani; legnagyobb valószínűség szerint azonban családi perpatvar miatt itta ki a méregpohárt, melyben gyufaoldat volt.

— **(Sikerült fogás.)** Igen sikerült fogást tett a bátai rendőrség, a midőn Ács János, más néven „Lapát“ hírhedt betörő és rabló egyik fő cinkostársát elfogta. Ács már 1892-ik év óta van hatóságilag körözve s mind ez ideig eredménytelenül; most azonban — bár jelen esetben is megugrott, valószínűleg lépre kerül, mert a csendőrség a legkiterjedtebb nyomozást indítja ellene. Sok ily „Lapát“ féle ember megy át a bátai révnél a Dunán, a mi mind nem történnék meg, ha a bátaiak által annyira nélkülözött csendőrség felállítatnék.

— **(Az esernyő és a jellem.)** Egy újabb felfedezés az emberismerethez! Egy angol író, ki éles szemekkel tanulmányozta az embereket, az állítja, hogy egy nő jellemét nagyon jól meg lehet itélni aszerint, hogy hogyan kezeli az esernyőjét. Teóriáját ezerféle bizonyítékkal támogatja. Ha egy nő nyugodtan nyitva tartja esernyőjét, ámbátor az eső már megszűnt, úgy az bizonyára igen derék háziasszony, vagy ha leány, takarékos, tiszta és szorgalmas. Az a leány, a ki feleszesen összegöngyöli esernyőjét, bár még nedves — bizonyára aggszűz — legalább azt állítja a tapasztalt angol megfigyelő. Az az asszony, a ki esernyőjét sohasem göngyöli össze, sohasem is lézen gazdag, még ha bővében is lesz a pénznek. Nagylelkűsége nem ismer határt, s könnyelmű adakozásaiban mindig átlépi a rendelkezésére álló vagyont. Az olyan leányok, a kik jártukban

ide oda lóbálják esernyőjüket, a legtöbb esetben könnyelműek, ledérek, szeretik a cicomázást és henyélést, rosszat beszélnek ismerőseikre, és szeretik, ha mások legjobb barátjaikról rosszat mondanak. (Csak ezek?) Ha egy leány minden lépéssel a kövezetre nyomja esernyőjét, bizonyos, hogy meleg kedélyű, becsületes, jó barátnő és hű feleség is lesz. — Eddig a derék angol pszichológus, ki szellemes tanával nem lépett ki való földieinek, Bacon, Hobbes, Hume és Locke-nak a nyomába. Ha ezek is irtak néha talán bolondot, nem irták népszerű nyelven és szélesebb körök józan eszét nem igyekeztek vele megzavarni. Mindenesetre tény, hogy az esernyő nem védelem a viszonyos teóriák ellen.

— **(Körözött kortész.)** Saiche Róbert, groszmeseritzi születésű, 23 éves, róm. kath. műkertészt lopás miatt országosan körözötteti a pécsi kir. törvényszék. Saiche Róbert pécsi lakos volt, mikor lopás gyanújába keveredett s a mely gyanu elől sietett is ismeretlen helyre távozni. Most azonban szükség volna rá a törvényszéknél, a hol lopás miatt vád alá helyeztetett s e miatt elrendelték országos körözését. A körözött műkertész szőke haju, szőke bajuszt és szakált visel s különös ismertető jele, hogy a — fogai hiányosak.

— **(Változások.)** E hónappal egy kis változás történt a vasuti állomásokon és azokban a dohánytőzsdékben, amelyek különleges szivarok eladásával foglalkoznak. A vasuti állomásokon — mint már meg is írtuk — nem csöngetnek s a vonatok anélkül indultak el már nyolc nap óta, — hogy a harmadik csöngetés fölhangzott volna. Baj természetesen nem történt, mert az utazók már jó eleve be szoktak ülni a kocsikba s most sem akadt olyan, aki a harmadik csöngetésre várakozott volna. Legalább nem azok között, akik utasni akartak s akik már a helyükön ne ültek volna. A csöngetést különben egész bátran abbahagyhatták, mert annak gyakorlati haszna úgy sem igen volt, csak az ember fülére volt izgató hatással. A dohánytőzsdékben beállott változás már inkább érdekli az urakat, pláne azokat, akik különlegességi szivarokból fujják a füstöt. Ugyanis ezeket a különleges fajokat egyenkint is áruba bocsátják, nemcsak négyesével, amint eddig történt, amikor sem hármat, sem ötöt, sem kilencet nem lehetett kapni. Az apró csomagok idejüket muták s ma már kiki annyit vehet, amennyi tetszik. És ez igen okosan van így. Különböző néhány olcsóbb fajta különleges szivarra a halálítéletet is kimondták. A 8 krajcáros elegantest, s a 6 krajcáros manilat csakis addig árulják, amíg a készlet tart. Többé nem gyártják ezeket, ami arról tesz bizonyosságot, hogy népszerűtlenné voltak s hogy múlásukon nem sokan busulnak. A pipadohányok közül is történt némi változás, ha mindjárt szinte lényegtelen is.

— **(Tolnavármegye közigazgatási bizottsága)** gróf Széchenyi Sándor főispán elnöklelte alatt ülést tartott. Az egyes szakeladók jelentései közül különösen megdöbbentő volt Fink Kálmán pénzügyi igazgató jelentése, a ki arról panaszkodott, hogy

a községek általában alig folynak be s május hóban nem kevesebbel, mint 24.129 frt 02 krral volt kedvezőtlenebb az eredmény a múlt év hasonló időszakához képest. Elazomították Tolnavármegye közegészségi viszonyai is, a mennyiben 26 községben fellépett járványosan a kanyaró, a központi és simontornyai járásban pedig a difteritisz szedi áldozatait. Tihanyi Domonkos kimerítő jelentésben a megyében meglátogatott iskolákról referált; megütközéssel vették tudomásul, hogy több községben német nyelven tanítanak az iskolában, pedig már az 1875. évi törvényben ki van mondva a magyar nyelv és magyar beszéd tanítása a népiskolákban. A gazdasági előadó jelentése szerint az összes mezőgazdasági növényekben a tartós esőzés sok kárt tett, különösen a buza, roza és árpa vannak rozsdával ellepve.

— **(Kiderült lopás.)** Kis Pap László, kárászi lakosnak az udvarából egy szép reggel virradóra csak eltűnt egy csomó aprójóság. Az esetet a káros bejelentvén a magocsi csendőrségnek, azok kinyomozták, hogy az eltűnt aprójóságok Vida Lászlóné kárászi lakosnőnél vannak, a ki elő is adta őket. A lopást azonban tagadja s azzal védekezik, hogy az aprójóságok az udvarába mentek s ő nem tudván, hogy ki a gazdájuk, helyet adott nekik. Majd a bíróság fogja megállapítani, hogy ugy van-e a dolog, a hogy az asszony előadja.

Törvényszék.

§ Csalárd bukás. A mai üzletvilág káros spekulációt híven feltűntető végtárgyalás volt ma a pécsi kir. törvényszék előtt. Csalárd és vétke bukással vádolva állt a bírák előtt egy kereskedő, a ki 20—22 évig vezette az üzletét, de annyira is jutott, hogy 107.672 frt passzívával zárta le üzleti — működését és 161 hitelezőjét károsította meg, kiknek kielégítésére 18.9 % jutott a csődvagyonból.

A végtárgyalásra egészen megtöltötte a hallgatóság a széksorokat, s érthető volt az érdeklődés, mert a vádlott Spitzer Ádám, pécsi fűszer és vegyeskereskedő volt, kinek neje nevéen most is üzlete van a hal téren. A tárgyalást Göbel Gyula, törvényszéki bíró vezette; szavazó bírák voltak Bajnovits Ármin és Jobst Béla törvényszéki bírák. A vádhatóságot Nagy Géza dr., kir. alügyész képviselte; a védelmet Toldi Béla dr. ügyvéd vitte; a tárgyalási jegyzőkönyvet ifj. Reberics Imre, aljegyző vezette.

A végtárgyalásra a 161 hitelező közül senki sem jelent meg s így csak a vád és védelem tanuit kellett a végtárgyalás során kihallgatni.

Göbel Gyula, elnöklő bíró, ismertette a tényállást, előadta, hogy Spitzer Ádám 1876. évi július 1-én kérte cége bejegyzését s ez 1876. július 6-án meg is történt. Vádlott ellen saját kérelmére 1894. évi

január 14 én rendeltetett el a csőd, a mikor is a vagyonbukott cég ellen fenuálló 107.672 frt követelés közül 715 frt 52 kr. soroztatott az első osztályba, a második osztályba pedig 99.052 frt 9 krajcár s el nem ismertett 7910 frt 39 krt kitevő követelés. A csődvagyon leltározatván, beszerzési árban 30.945 frtot tett ki, becsárban pedig 17.078 frtot, míg a kint levő követelések összege 24.123 frt 39 krt tett ki. A csődvagyonból összesen 21.555 frt 45 krajcár folyt be, a mely összegből 18.9 % jutott a hitelezők kielégítésére.

Mindezek alapján hivatalból és több hitelező kérelmére is megindított a bünvádi eljárás Spitzer Ádám ellen, a kit a btkv. 314. és 416. §§ aiba ütköző csalárd és vétke bukás miatt helyezett vád alá a kir. törvényszék s ügyében ma tartotta meg a végtárgyalást.

A 161 hitelező vallomásait olvasta fel ekkor a bíróság, mely eltartott jóformán egy óra hosszáig s mindhármukat kifárasztotta. A 161 hitelező közül a legtöbb csak követeléseit jelzi vallomásában s a csalárd bukásról gyanuja nincs. Akadnak azonban olyanok is, kik ezt a gyanujokat ki is fejezik és a vádiott megbüntetését is kérik. Így az Első alföldi cognacgyár megjegyzi, hogy szállítmányait a paksi regálebérletnek s nem saját címére rendelte vádiott s az utolsó rendelés elküldése után 14 nap múlva csődbe jutott. Kohn Jakab cégtől is a paksi regálebérletre rendelt árukat, melynek ő is

gyakozik ész fejed után ez a jó barátod, mert tar koponyádra egy sugár fog nemsokára lövelni a fényes portáról: irják már a fermánt, mely basává tesz téged. Utjában vagy szomszédodnak, Ibrahim bég. Ruhamba van bevarva a szekesői bég levele, amelyet Belgrádba kellett volna vinnünk a győzelem után, az ottani basának. A bégnek erre a levelére a belgrádi basa fizette volna ki az ezer aranyat . . . fejedért. Albániában, Macedoniában, Bosnyákországban mért is ragadta ki annyiszor apád a győzelmi pálmát a basa ő kegyelme kezéből: bosszút táplál szívében hát apád minden utóda iránt. A basa tanácsára történtek a gyujtogatások, öldöklések Mohácsban, hogy nevedet bepizkítsák Sztambulban; egy olyan parancsnokot, a ki Allah hiveinek életével, vagyonával nem törődik, aki pusztulni, veszni hagyja éppen a maga népét, azt se lyemzsinorral kell észretéríteni. Ezek a számokra készített „szerencsétlenségek“ nem tudták szerzett érdemeidet elhomályosítani. Tudják Sztambulban, hogy jó bánásmódod mennyire hasznára van ezen a vidéken a fíhhold uralmának. Minden celszövény dacára elhatározták tehát a fényes portán, hogy basává tesznek. Ezért kellett volna most már a fejed!

— Allahra mondom, igazad volt Fátime. Te vagy az én jó szellemem. Nélküled letepert volna a mai okos rendleted nélkül az ellenséges szomszéd. Ez a kutyaszivű, nem pedig te Györgye fiam. Oldjátok fel kezeit. Jutalmatokat megkapjátok. Hanem azért mégis el kell egy kissé csukatni benneteket, míg a gonosz árménykodók pofájáról le nem rántom az alarcot, míg a gyujtogatót meg nem fojtatom, míg bosszút, fényes bosszút nem állok.

mérges kígyónál és a gyilkos viperránál.

— Hát csak nem ejted ki az én halálos ellenségemnek a nevét? Nem? No, hát csak hallgass Györgye fiam. Ali, Hasszán, hozzátok csak hamarjában elő azt gyaur találmányt, a mit deresnek hívnak a magyarok nyelvén.

Fátime felsikoltott. Megkorbácsolják, meggyalázzák ime szemelättára a férfiak legbátrabbját . . .!

A martalóc vezér erre a sikoltásra levette tekintetét a bégről; az a sikoltás nagyon a szívébe nyilallott. Figyelme ráfordult a résztvevő hölgyre, csak a gyujtó szempárt láthatta az arcból, az arc többi szépségét kiszínezte a maga nagy fantáziája.

Ali és Hasszán meghozták a derest. Györgye meg-rázkodott, bátorsága egy pillanatra megingott. Meg fogják verni bottal, mint a kutyát, le fogják huzni a szégyen padjára, aztán rávernek tizet, huszat, ötvenet, vagy még többet is, és ő talán gyenge lesz és ordítani, sirni fog, mint egy vénasszny. Ah, ez igazán szégyen; talán még rimánkodni is fog. A bégnek pokoli gondolata volt a deres. Kezét, lábát, fejét egy sziszszénés nélkül leengedte volna vágni, de megbotoztatni magát . . .? Aztán még ha férfiak előtt gyaláznák meg, de így . . . fiatal, bizonyára szép hölgyek előtt, kik őt daliának nézik, — bátornak, hősnak. Ah, az a sikoltás sokra enged következtetni. Isten csodája, hogy a bég figyelmét kikerülte az, — különben még csufondárosabb, százszor meggyalázóbb exekuciót találna ki.

Mit csináljon? Talán mégis elárulná kutfejét a támadásnak. De hát ez nem volna-e igazán pimasz,

tagja volt, de mikor a számlát is elküldték neki, kijelentette, hogy a küldeményt úgy fogadja el, ha a számlát nem a bérlőség, de az ő saját nevére állítják ki; amit meg is tettek neki a két hétre rá vádlott fizetéképtelen lett. Deutch I. cégtől 8 nappal a csődbejutás előtt rendelt vádlott 695 frt értékű tűzifát általában váltókkal biztosítván hitelezőt, fizetéképtelenséget e váltók közvetlen lejáratá előtt jelentett.

A végtárgyalás során eme terhelő adatokkal szemben csak a vádlott segéde és volt ügynökének vallomásai szólnak úgy, hogy sok kétes követelés és a rossz üzletmenet okozta volna a fizetéképtelenség beálltát s úgy ezekkel, mint a védelem részéről bejelentett tanúk kihallgatásával s a szakértők véleményének előterjesztésével a bíróság egész napja igénybe van véve s a tárgyalás igen vontatottan halad.

A tanuvallomások során J o b s t László dr. ügyvéd, mint tömeggondnok, előadta, hogy tudomása szerint a paksi regalebérlőség miatti veszteségei okozták vádlott fizetéképtelenségét s a csődnyitáskor vádlott vagyonából semmit el nem titkolt, sem egyes hitelezőivel a többiek rovására kiegyezni nem próbált. Okozta még bukását egy szigetvári cég megelőző bukása is, melylyel anyagi összeköttetésben volt. A kereskedést neje, S p i t z e r K. vette meg zárt ajánlati tárgyaláson 17 ezer frtért, mely összeget kölcsön útján szerezte. A be nem hajtható 21 ezer frt névértékű követeléseket szintén vád-

lott neje vette meg 600 frtért. Megjegyezzük itt, hogy a tömeggondnoki okiratok egész készitaskát töltenek meg. Sorban hallgatták ki ezután a többi tanukat mind a délután folyamán. A tanúk nagy része fizetési pontos teljesítését, viszont a regalebérlési és egyéb üzleti veszteségeit — lisztben és petróleumban — hozza fel vádlott javára; továbbá hogy kis falusi szatócsoknak is hitelesett s ezekért is fizetnie kellett. Azonban ezzel szemben terhes vallomás rá nézve azok vallomása, kik nem a legjobb fizetőnek ismerték s kiknél — személyesen is, nem várva be az ügynököket — rendelt nagy mennyiségben árukat, a bukása előtti 3—4 hónap alatt. — A tárgyalás lapunk zártakor még folyik.

Művészet, irodalom.

○ A „Zenélő Magyarország“ június elsei XI. füzeté kedves meglepetést hoz a zongorázó közönségnek. E füzet tartalmazza: I. Göre Gábor lepéni bíró ur nótáját „Billeggyünk és Ballaggyunk“ címen, mint Ivánfy Iván legsikerültebb szerzeményét. II. Az összes bel és külföldi katona zenekarok szenzációs ujdonságát. Blon Ferenc „A virágok suttogása“ című Valzer idylljét. III. Yvon Chnak a katona és népzenekevek által a legutóbbi farsang alatt miedenütt játszott „Souvenir de Spaa“ rezgő polkáját. Ily gazdag választékát adja a legjobb zenemű ujdonságoknak a „Zenélő Magyarország“ min-

den egyes füzeté, mely zenemű folyóirat ma már a legnevesebb zeneszerzőink legelőkelőbb gárdáját csoportosítja maga köré. Minden füzet 10—10 oldal zenét ad. Egy-egy füzet ára bérmentes küldéssel 22 kr. Hat ily füzet képez egy negyedévi folyamot 60 oldal zenével 1 frt. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalában Budapesten, VI. Csengery-utca 61. sz. a., honnan megkeresésre mutatónyisszámot bárkinek ingyen és bérmentve küldenek.

Közgazdaság.

□ Gazdasági tudósítások. Sásdról írja levelezőnk, hogy ott alig mulik el nap eső nélkül; gyakran záporral, sőt jéggel is. Volt nagy felhősszakadás is az egész vidéken borsonagságu jégesővel keverve. A gabonaművekben és gyümölcsösökben rendkívüli pusztítást vitt véghez a vihar. Az őszi buza igen szép reményekkel kecsegtette a gazdákat — mindaddig, a míg a mindennapos esős idők be nem következtek; most azonban a buza vetések teljesen megdőlték és igen nagy mérvben rozsdásodnak és ha az időjárás nem javul egy pár nap alatt, úgy az ideai termés kilátások a legrosszabbaknak mondhatók. — Ujdombovárról írják: A buza kalászát hányja, a rozsa a levélzetét és szárát már ellepte és így valószínű, hogy a kalászokra is átmegy. A rozs virágzik és szépen fejlődik. Az árpa és zap kiválóan nő: egészséges és haragoszöld színű mind a két vetés. A kukoricát

nyomorult gyávaság? Lehet e ő, a kutyaszivű, gyáva?!

— Sokáig gondolkodtál már Györgye fiam, — szólalt meg a bég. A deres már itt van, elnyújtózkodhatol azon. Nos, megmondod-e vagy nem azt a . . . nevet.

— Az árulás gyávaság.

— A bot . . . az meg szégyen. Györgye fiam asszony nép előtt kell meghasalnod a fapariját. Nincs benned büszkeség Györgye? Bolond volt az, a ki téged kutyaszivűnek nevezett el. Vezér vagy e te? Egy vezér, a kit lehuznak, mint valami rabszolgát. Piha, Még se szólsz? Ali, Hasszán és ti többiek, kössétek a deresre a vitéz urat.

— Védem magam. Kezeim bár össze vannak kötve, de azért meg nem adom magam . . . olcsón. Megbánja, a ki belém köt. — A szemei most már vérben forogtak

— Szolgák, parancsolt a bég, rajta! Elfogyott a türelmem. Le vele, fektessétek le.

Öten-hatan neki rohantak a büszke rablóvezérnek. Györgye arca vérvörös lett, nyakán kidagadtak az erek, összekötött karjain az izmok ijeszten rángatóztak. Ha ez a Herkules szétszakítja békóját?!

Fátíme egész testében remegett. Iszonyu percei voltak ezek. Érdeklődése a zsványfőnök iránt e sajátos állapotok közt rohamosan lobbant fel szenvedélylyé, lángoló tüztengerré.

A harc borzasztó volt Györgye és a bég szolgálai közt. A rabló, mint hatalmas kolosszus, állta helyét; már tizen lógnak rajta és ő még áll rendületlenül. Rug, taszit, harap, sebeket mar csillógó, fehér fogaival a

támadók arcán kezén. Ej, ha ennek a Góliátnak a kezei szabadon üthetnének, az volna ám a menykőcsapás. — De im megiug a nagyerejű, térdre bukik. Így győzi le a hitvány ebsapat a legbüszkébb, legnemesebb vadat. — Vonszolják már a szégyenpadra fel; mindhiába legyőzte a sokaság az óriást. Még erőlködik, még kapálózik.

Fátíme fel-felcsuklik az elfojtott zokogástól. Nincs mentség: porba tiporják az ő isten szobrát.

— Vitéz bég, kiáltott fel egy öreg martaióc a csordából, parancsold meg szolgálidnak, hogy engedjék el Györgyét, a fiamat és én esküszöm, hogy mindent elmondok, a mit csak tudni akarsz.

Ibrahim parancsára a szolgák elengedték a legyőzött gigászt, Fátíme szivéről mintba mázsás kő esett volna le. Györgye büszült tekintetet vetett az öregre, ki magát apjának nevezte.

— Szerencsétlen apám, jajdult fel Györgye, örök fölt lesz nevünkön ez az árulás.

— Törököt árulok el töröknek, ide benn nem vádol semmi. Halld vitéz bég: Már hetek óta vagyunk elrejtözve az ide közel levő szigeti erősségben, amit az e vidékbeli magyarok „Földvár“-nak neveznek. Arra vártunk, hogy mikor bujssz ki mohácsi odudból szigeti kéjlakodba. Tudtuk, hogy mindig fegyveres őrizet nélkül szoktál kirándulni. Bég, bég, te nagyon kevéssé vagy ovatos; biztonságban érzed magad még a „sziget“-ben is, a hol nem védenek vársáncok, a hol ellenséged is ur. A fejedet kellett volna győzelmijelkép elvinnünk . . . a szekesői bégnek. Fejeddél vagy adósa fiáért, a gyujtogatóért. Vagy talán inkább azért vá-

kapálják, jól áll; néhol sárgás. A jobb idő beálltával azonban remélni lehet, hogy megjavul. Takarmány elég jól sikerült.

□ **Sertésvész.** Kaposváron ismét beültették a sertéshegyművek megtartását s a legelőre való kihajtást, mert egy elhullott sertés beleiben az állatorvosok a sertésvész bacillusait találták meg. Eddig több elhullás nem történt, miért remélhető, hogy a zárlatot rövid idő múlva föloldják.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június hó 9-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata) Ülés elején Münnich Aurél, mint a védőbizottság előadója, betérjett jelen és a felállítandó honvédközpontokról.

Következett a napirend: a bűnvádi eljárás életbeléptetéséről szóló javaslat, melyhez elsőnek felazólt.

Illy és Bálint, aki kiterjeszkedik arra, hogy a 48-iki törvényhozás is a sajtószabadságot, mint a közszabadság biztosítékát fogta föl s ezért törülte el a cenzurát. Ezt tudják jól a reakció emberei, azért törnek a szabadsajtó vesztére. Pedig hát ez neántsírág, amelyet ő és pártja meg fognak védelmezni. Elveti a javaslatot még általánosságban is.

Sághy Gyula hosszasan bírálhatja a javaslatot. Azért — ugymond — mert főképp a 16. §-t támadják, korántsem a liberalizmus kvintessenciája ám a többi szakasz is; hiszen a választói jog elleni büncselekményeket, hatalmi visszaéléseket ezután is a szakbíróhoz utalják; mert félnek a független esküdtzektől. Pedig ezek megtorlásának egyetlen fóruma az esküdtzék. Nem fogadja el még általánosságban sem a javaslatot.

Molnár Béla cáfolgatni próbálja Apponyit. Förster Ottó közbejött: Nagyfa! (Derűtség.) Szerinte kell a sajtószabadságnak korlátokat vetni és ez a korlát a mások joga legyen. A köztisztviselők magánbecsülete is bevonandó volna a 16. § keretébe, hogy az ezeken esett sérelmek is szakbíróhoz utaltassanak. Elfogadja a javaslatot úgy a hogy van, egy betű javítás nélkül.

Rátkay László nagyobb szabásu beszédet mondott. A 48-as törvényalkotás századunk dicsősége; nemcsak az egyeseknek, de a nemzeteknek is van lélektanuk. Az igazságügyminiszter ezt nem vette figyelembe. A magyar konzervatív az eszmék befogadásában, de ha egyszer eszméket befogadott, jogokat megszerzett, azokat elvenni nem enged. Ha az egyeseknek van, úgy a magyar nemzetnek is van becsülete. Hányszor megsértett ez a nemzeti becsület; ott van Zágráb, Belgrád, Orsova és a nemzet nem kapott elégtételt. A Házban lobogónkat három színű rongynak nevezték. Ha már minden jog elveszett, az utolsót, a sajtószabadságot körömszakadtáig meg fogjuk védelmezni. A javaslatot még általánosságban sem fogadja el.

Marsovszky Endre interpellál ezután egy szolgabíró erőszakoskodásai miatt; továbbá Justh Gyula az iránt, hogy az orfeumokban bevégzett cselekményű darabok előadása betiltassék.

TAVIRATOK.

— **Hadapród-iskolák a vidéken.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Fejérvary Géza b. honvédelmi miniszter a honvédségi főrealiskolát Sopronban, a két honvédhadapród-iskolát Pécsen és Nagy-Váradon állítja föl.

— **A 16. §. ellen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Károlyi István

gróf ma Nagy-Károlyból Budapestre érkezett, hogy a képviselőházban a 16. §. ellen felszólaljon.

— **Béke alkudozások.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Minthogy a nagykövetség Konstantinápolyból a tárgyalások minden egyes fázisáról jelentéseket küldenek kormányaiknak és ugyan onét utasításokat is kérnek, az előzetes béketárgyalások legalább is két hétig fognak tartani.

— **Szociálisták országos kongresszusa.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A szociál-demokrata munkások tegnap fejezték be ötödik országos kongresszusukat. Foglalkoztak az alpári és nádudvari vérengzésekkel, az általános választási joggal, az orsz. kiscgazda kongresszus egybehívásával; eltöröndönek tartják a cselédtörvényt, sürgetik a munkásvédő törvényt. Este hat órakor Baron Ede elnök bejelentette, hogy a fővárosi rendőrség a nádudvari küldötteket, Lakatos Lajos és Molnár Lajos földműveseket letartóztatta, mire szörnyű izgatottság keletkezett. A gyűlés nagy zajjal ért véget.

— **Zichy Jenő gróf a király előtt.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Zichy Jenő grófot a király csütörtökön fogadja Bécsben. Zichy Jenő gróf átnyújtja ázsiai útjáról szóló munkájának egy diszpeldányát. Ezután a cár meghívására Szent-Pétervárra utazik, ahol hasonló diszpeldányt fog átnyújtani.

— **A szultán ajándéka.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A szultán a német császárnak hat remek arab telivér lovat küld ajándékba irányában tanúsított jóindulatáért. Vilmos német császár a jövő évben a szentföldre utazik és jelen lesz a jeruzsálemi új evangélikus templom fölavatásánál.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Richter-jele Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynek, csúznál, tag-szagadtatásnál és meghűléseknek és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A v. J. Horgony-Pain-Expeller, gyákkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háziartában sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fr. üvegekben árban ma minden gyógyszerárban készíthető van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtékú utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter özelegyzés nélküli mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

2349. szám.
1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a pécsi kir. törvényszék 1897. évi 3396. sz. végzése következtében, Fischer Ferenc pécsi ügyvéd által képviselt, Pécsi takarékpénztár javára, Novák Ferenc és Gilicz Antal szentlőrinczi lakosok ellen 200 frt s jár. erejéig 1897. évi április hó 27. én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1193 frtra becsült gőzmozgony, cséplőgép, vetőgép, csikók, butor és egyéb-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szentlőrinczi kir. járásbíró 2349. 1897. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi november hó 26. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 39 frtban bírósággal már megállapított költségek erejéig **Szent-Lőrinczen a helyszínén leendő eszközlésére, 1897. évi június hó 16. n. d. e. 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvezikk 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Sz. Lőrinczen, 1897. évi június hó 2. napján.

Könczey

kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

ZENTLER-féle

cs. és kir. szab. udvari

férfi- és gyermek-ruha gyári raktár

PÉCSETT, Király-utca,

Bazár-épület.

Jó minőség, elegáns szabás. Kivánatra mérték után is.

O
L
C
S

Szabott árak! Minden darabon az ár felüntetve.

O L C S Ó Á R A K

Nyári öltönyök, felöltők, Havelokok

A
R
A
K

Nagy választék kész férfi- és gyermek ruhákban. Minden terméhez hozzá igazittatik.

Hivatalos próba után 13 próbásnak bizonyult ezüst étkészletek u. m.:

Leves, tejmerő; ragout-, compot-, fagylalt-, evő-, kávé-, mocca-, kanalak; asztali, csemege vellák; saláta-, hal-, peccsenye-készletek a legolcsóbbra szabott gyári árak mellett, legszebb kivitelben.

Monogrammok vésése ingyen.

Egy elkülönített osztály a felsorolt tárgyakat valódi berndorfi chinaezüst és alpacca-ezüstben tartalmazza, mely utóbbiak ezüstfelületének 25 éven át való tartósságaért jótállás nyujtaik.

I. minőségű:

1 drb. levesmerő	4 frt 80 kr.	12 drb. asztali francia vella	15 frt — kr.
1 „ tejmerő	2 frt 70 kr.	12 „ kés	15 frt — kr.
1 „ ragout-kanál	3 frt 60 kr.	12 „ kávé kanál	8 frt — kr.
12 drb. evőkanál	15 frt — kr.	12 „ mocca- „	5 frt 80 kr.

Nagy választék keresztelési ajándékokban.

Czég fenáll 1852. év óta

SCHÖNWAALD R.

órák és aranyműves város épület, király fő-utca.

Kenyérkosár gazdagon vésve diszaranyozással 7 frt.

Angol névjegytartó dusan aranyozva barocc véséssel 6 frt.

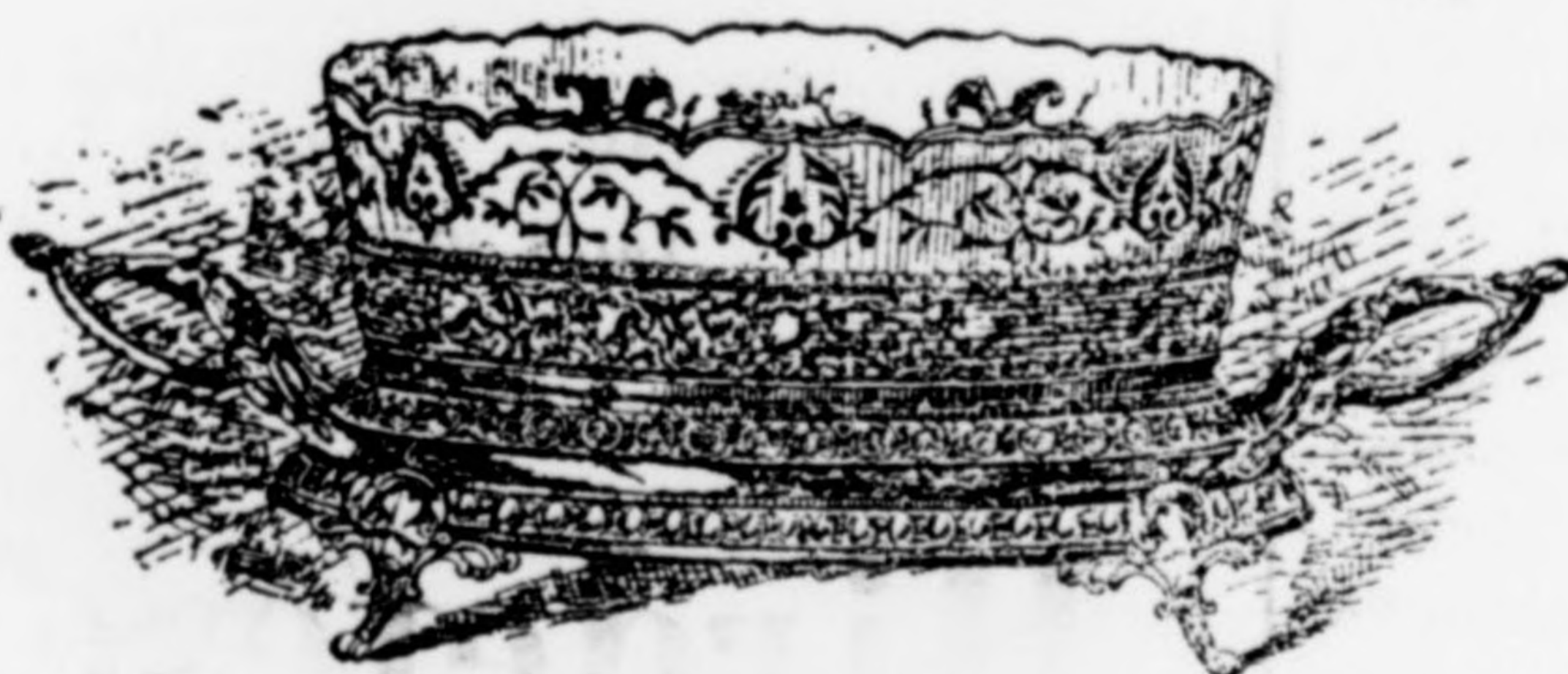
Templomi kelyhek 12 frtől 60 frtig.]

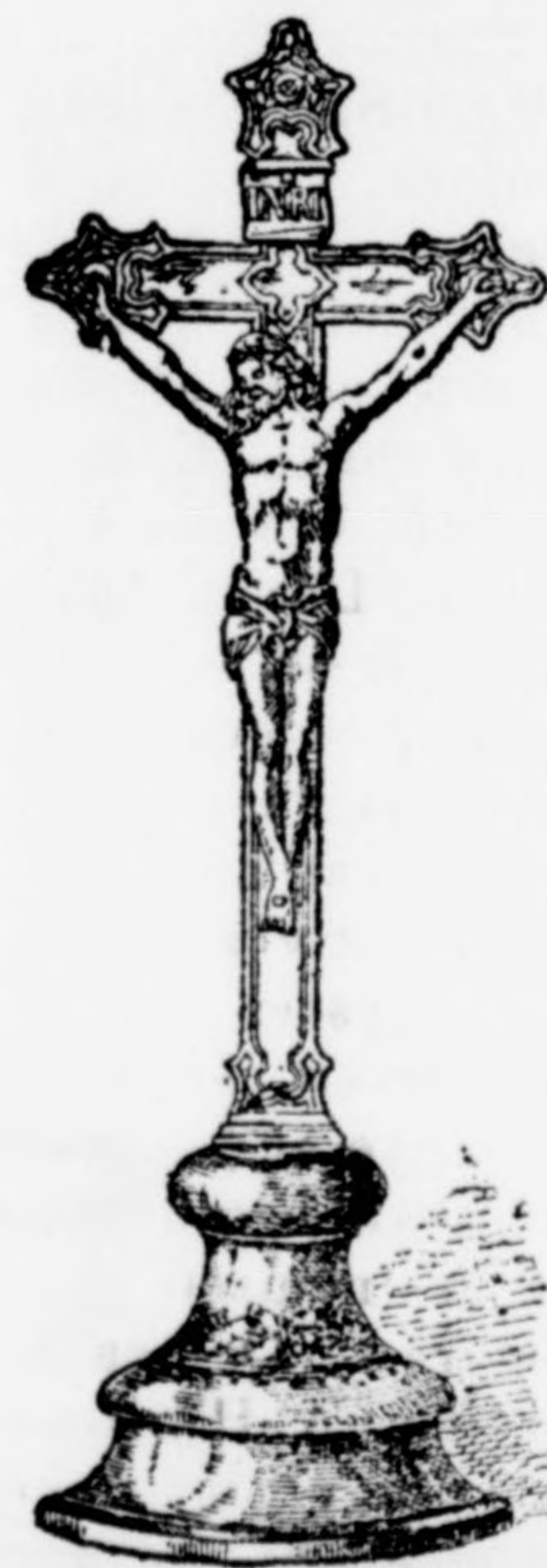
Mocca-készlet legszebben kidolgozva 14 frt.

Gyümölcskosár kagylóalakban gazdagon aranyozva 14 frt.

Gyümölcs- és virágtartó a lediszesebben kidolgozva 12 frt.

Feszület tartós és csinos kivitelben 10 frt.

Gyümölcs állvány 30–40 cm-t. magas a legszebben dolgozva 12 frt.

Gyümölcstartó-állvány 12 frt.

Tortatálczák a legszebben kiállítva, gazdag választékban 4 frttől 10 frtig.